

УДК 811.111'25-051

DOI <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-210-8>

РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ІТ-ТЕРМІНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ЛОКАЛІЗАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ПОШТОВИХ КЛІЄНТІВ “MICROSOFT OFFICE OUTLOOK” ТА “GOOGLE GMAIL”)

DEVELOPMENT OF UKRAINIAN IT TERMINOLOGY THROUGH THE LOCALIZATION PROCESS (“MICROSOFT OFFICE OUTLOOK” AND “GOOGLE GMAIL” CASE STUDIES)

Бондаренко К.Л.,*orcid.org/0000-0002-2964-5123**кандидат філологічних наук,**доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики**Центральноукраїнського державного**університету імені Володимира Винниченка***Булгакова К.В.,***orcid.org/0009-0004-8439-8008**магістр кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики**Центральноукраїнського державного**університету імені Володимира Винниченка*

Дослідження присвячене аналізу термінології галузі ІТ на матеріалі двох поштових клієнтів – “Microsoft Office Outlook” та “Google Gmail”. Основними завданнями стало встановлення відповідності глосаріїв вимогам Стандартів термінологічної роботи (ДСТУ 3966:2009 та ISO 704:2009) та Настанов зі стилю (“Microsoft language guides” та “Google Translation style guide”), розроблених компаніями “Microsoft” та “Google”. Матеріалом дослідження стали термінологічні глосарії загальною кількістю 177 та 183 термінів відповідно. Завданнями дослідження стала оцінка відповідності глосаріїв поштових клієнтів Microsoft Office Outlook і Google Gmail вимогам Стандартів термінологічної роботи і Настанов зі стилю, спрямованих на клієнтоорієнтованість та дотримання маркетингових стратегій з урахуванням особливостей української локалі. Аналіз дефініцій, елементи етимологічного аналізу та опозиційного аналізу було використано для встановлення закономірностей щодо створення та усталення української термінології під час адаптації продуктів “Microsoft Office Outlook” та “Google Gmail” для української локалі. Найбільшою невідповідністю вимогам Стандартів в аналізованих продуктах виявилась термінологічна варіативність. Удалось з’ясувати, що причиною такої варіативності є переважно співіснування термінів, неоднаково відповідних Настановам зі стилю компанії, які акцентують на користувацькому досвіді. В деяких випадках варіативність зумовлена співіснуванням варіантів, різною мірою відповідних вимогам дотримання мовних норм (необхідністю диференціації віддієслівних іменників або відмови від мови посередника (російської)). Відсоток неумотивованої варіативності є мізерним, що свідчить про послідовну політику компаній щодо покращення якості локалізованих продуктів. Проведене дослідження підкреслює важливість інтегрованості термінологічної роботи в локалізаційний процес і необхідність її подальшого вивчення на українському матеріалі для розвитку якісної та узгодженої української термінології в галузі ІТ.

Ключові слова: термін, термінологічна система, відповідність термінів, термінологічна варіативність, термінологічна база.

The study is dedicated to analyzing IT terminology of two email clients – “Microsoft Office Outlook” and “Google Gmail”. The primary objectives were to assess the compliance of the glossaries with the requirements of Terminology Standards (DSTU 3966:2009 and ISO 704:2009) and Style Guides (Microsoft Language Guides and Google Translation Style Guide), developed by “Microsoft” and “Google”. The research data included terminological glossaries with a total of 177 and 183 terms, respectively. The study aimed to evaluate the adherence of the glossaries from Microsoft Office Outlook and Google Gmail to the Terminology Standards and Style Guides, focusing on customer orientation and adherence to marketing strategies with consideration for Ukrainian locale.

Definition analysis, etymological analysis, and oppositional analysis were used to identify patterns in the creation and establishment of Ukrainian terminology during the adaptation of “Microsoft Office Outlook” and “Google Gmail” for the Ukrainian locale. The most significant non-compliance with standards in the analyzed products was terminological variability. It was found that this variability is primarily due to the coexistence of terms that vary in their alignment with the company's style guides, which emphasize user experience. In some cases, variability is caused by different degrees of compliance with language norms (e.g., the need to differentiate between Ukrainian verbal nouns or avoid intermediary languages such as Russian). The percentage of unjustified variability is minimal, indicating a consistent company policy towards improving the quality of localized products. The study highlights the importance of integrating terminology work into the localization process and the need for further research of Ukrainian data to develop high-quality and consistent Ukrainian IT terminology.

Key words: term, terminology system, term compliance, terminological variability, terminology base.

Постановка проблеми. Історія української локалізації програмного забезпечення, яка передбачала, в тому числі, роботу з відповідною термінологією, нараховує вже кілька десятиків років. Початком системної роботи над термінологією слід уважати роботу над створенням “Англо-українського глосарію Microsoft”, здійснену на початку 2000 Технічним комітетом стандартизації науково-технічної термінології на замовлення компанії Майкрософт Україна у зв’язку з виходом першої локалізованої для українських користувачів версії на ринок [1]. Усталена термінологія відіграє вагомую роль у локалізаційному процесі. Розробка і погодження термінів на позначення понять в ідеалі має відбуватися одночасно із розробкою самих понять (у випадку з програмним забезпеченням – нових характеристик продукту, які уможливають його ефективне використання тощо).

Актуальність дослідження зумовлена тим, що локалізація відіграє значну роль в постанні української термінології, однак українські термінологи майже не звертають на неї увагу [2], у тому числі, через те, що сам процес локалізації все ще залишається невідрефлексованим українською академічною спільнотою [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Терміни локалізованих українською продуктів нечасто розглядаються в динаміці, з урахуванням специфіки виробництва лінгвістичного продукту [4]. Відмова від догматичного прескриптивного підходу на користь варіативності, викликаної іншими, окрім непрофесійності лінгвістів, чинниками, заслуговує уваги, оскільки дозволяє встановити паритет між нормативністю і узусом [5]. Інтегрованість термінологічної роботи в виробничий процес локалізації продуктів привертає увагу багатьох європейських науковців [6; 7; 8], що, враховуючи те, що діяльність локалізаційних компаній в Україні, в принципі суголосна діяльності таких компаній за кордоном, потребує відповідних розвідок і на українському матеріалі.

Метою нашого дослідження є аналіз термінології галузі ІТ на матеріалі продуктів, схожих за призначенням (поштові клієнти), однак таких, що виробляються різними компаніями (*Microsoft* та *Google*). **Завданнями** розвідки є: встановлення відповідності глосаріїв двох поштових клієнтів *Microsoft Office Outlook* та *Google Gmail* вимогам Стандартів термінологічної роботи [ISO 2000; Термінологічна робота. 2009]; та їхня кореляція з Настановами зі стилю, розробленими компаніями з максимальним урахуванням потреб користувачів продуктів [9; 10].

Матеріалом дослідження стали термінологічні глосарії, екстраговані з відповідних продуктів, доступних у вільному доступі. Загальна кількість термінів становить 177 та 183 відповідно. В ході дослідження було використано загальнонаукові **методи**, як-от, системний підхід, методика дедукції та індукції, які уможлилювали встановлення закономірностей щодо створення та усталення української термінології при локалізації продуктів *Microsoft Office Outlook* та *Google Gmail*. Серед лінгвістичних методів відзначимо аналіз дефініцій (переважно наданих розробниками продуктів), елементи етимологічного аналізу, які застосовувались під час визначення походження першотвірних (англійських термінів) задля встановлення потенційних проблем при підборі відповідників українською; елементи опозиційного аналізу при зістав-

ленні тотожних елементів для виділення диференційних ознак з метою з'ясування асиметричних відношень між термінами різних мов [11].

Виклад основного матеріалу. Термінологічна робота має здійснюватися системно, відповідно до міжнародних стандартів термінологічної роботи. Знання основним принципів такої роботи основними гравцями ринку лінгвістичних послуг – необхідна умова для усталення та гармонізування термінології.

З словами М.Гінзбурга, “термін має двоїсту природу: з одного боку, це позначення поняття, і як елемент терміносистеми досліджуваної предметної сфери він має відповідати вимогам до змісту і форми, а з іншого, це слово (словосполука) певної природної мови, на яке (яку) поширюються її норми [12].

Міжнародні вимоги до терміну, визначені в ISO 704:2000 “Terminology work – Principles and methods (Термінологічна робота. Засади та методи) у частині “Вимоги до терміна” і “Вимоги до визначення поняття” (додатки Г і Д), затверджені в Україні як ДСТУ 3966:2009 “Термінологічна робота, Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять” відповідно до Наказу від 30.10.2009 № 398 Про затвердження національних стандартів та скасування нормативних документів переважно описують властивості терміна, який мусить відповідати певним вимогам до **змісту і форми** як елемент терміносистеми. До цих вимог відносять: однозначну відповідність терміна поняттю (appropriateness); відповідність лексичного значення терміна позначеному ним поняттю (transparency); системність (consistency); раціональна стислість (linguistic economy); словотворча (дериваційна) здатність (derivability and compoundability); переважність рідної мови (preference for native language); згармонізованість термінів (міжпредметну та міжмовну узгодженість назв одного або близьких понять), наявність визначення поняття [13; 14].

Однозначна відповідність терміна поняттю (appropriateness) має розумітися як відповідність поняттю, наявному в певній сфері, його однозначне тлумачення визначеними користувачами та контекстом, у якому його використано [15].

Так спільним для обох досліджуваних термінологій є термін *snooze* у значенні ‘*action to defer an item to later. The item will disappear from view until the date or time reminder has triggered, and then the item will return to the inbox*’. В рекомендаціях зі стилю розробники наголошують на тому, що відповідники різними мовами не мають бути слова, дотичні до “to silence” чи “to mute”, оскільки функція скоріше нагадує функцію відкладення сповіщення будильника [9]. Внутрішня форма англійського терміну характеризує тимчасовість процесу (походить від *snooze ‘to sleep lightly for a short time*’), яку в глосаріях обох продуктів передано терміном *відкласти*.

Однозначна відповідність української термінології в досліджуваних продуктах досягається вищим (у порівнянні з першотвірними термінами англійською) ступенем конкретизації, яку може бути реалізовано або окремою лексичною одиницею, або додаванням конкретного іменника до дієслова з широким значенням. Так, наприклад, українським відповідником до *smart compose ‘a feature that uses machine learning to offer suggestions for completing your sentences as you type*’ (від *compose ‘to write a speech, letter, etc, thinking carefully about the words to use*’) є *розумний ввід*, що конкретизує процес автоматичного “вписування” інформації; відповідником до *discard ‘to delete an unsent (draft) message*’ (від ‘*to throw something away*’) в продукті Google є *видалити чернетку*.

Однозначна відповідність терміна (скоріше, відсутність такої однозначної відповідності) поняттю корелює з проблемою термінологічної варіативності, яка в аналізованому матеріалі відбита в наявності декількох варіантів відповідників одному англійському терміну. В більшості випадків така варіативність зумовлена співіснуванням кількох варіантів, один із яких є пріоритетнішим для компанії через більшу наближеність до вимог аудиторії і настанов зі стилю компанії, у яких зафіксовані ці вимоги. Ступінь варіативності в досліджуваному матеріалі становить близько 12% від загальної кількості опрацьованих одиниць, однак, згідно з

нашою гіпотезою, причинами такої варіативності далеко не завжди є помилки, спричинені людським фактором.

Згідно з Настанов зі стилю компанії *Microsoft*, “голос (стиль опису продуктів) компанії” має зосереджуватися на діях користувача “focusing on the user action” [9 с.16], максимально сприяючи ефективному використанню програми. Серед українських відповідників *Nonprinting region* ‘an area along the edges of a page that cannot be printed on’ *поля принтера й непридатна для друку область* “дружнішим” для користувача є другий, оскільки фокусується на меті (друці). Очевидно зрозумілішим для користувача в якості відповідника *Hot-desking* ‘an office organization system which involves multiple workers using a single physical work station or surface during different time periods’ є спільне використання робочого місця, а не спільне робоче місце. Родовий термін *схема* на противагу видовому *діаграма* в терміносполуках *циклічна схема* (відповідник до *Cycle diagram*), *радіальна схема* (відповідник до *Radial diagram*), *пірамідальна схема* (відповідник до *Pyramid diagram*) придатніший для розуміння користувачами не-фахівцями. *To-Do Bar* ‘the Outlook pane that can be enabled to show an overview of the user's schedule, tasks and frequent contacts) відповідає *панелі завдань* і *панелі справ*, де остання терміносполука є “чутливішою” до потреб конкретного користувача.

Створені і локалізовані тексти компаній мають бути максимально інформативними в наданні підтримки користувачеві (“Explanatory text and providing support” [9, с. 17]. Так відповідниками *Open opportunity* ‘an opportunity that has not yet been won or lost and is at any of the following sales stages: prospecting, qualification, needs analysis, proposal, price quote, negotiation, or review)’ є *відкрита можливість* і *відкрита потенційна угода*, де остання точніше описує пропозицію, надану компанією клієнту. *Layout table* ‘a framework that includes rows and columns for organizing and arranging content on a form, including controls, control labels, sections of a form, logos, and other types of graphics)’ має два українські відповідники: *сітка розмітки* й *макетна таблиця*, де другий – зрозуміліший нефахівцям.

Окремий розділ Настанов зі стилю компанії “Microsoft” присвячено дескрипторам, адже вони значно полегшують сприйняття продукту українським користувачем: “In Ukrainian, you may add descriptors when referencing UI items (buttons, menus, commands, dialog box elements, etc.) or other objects and entities. Often such descriptors are not found in English text” [9, с. 32]. В аналізованому глосарії “Microsoft” наводяться варіанти з дескрипторами та без них, що, в статистичній фіксується як варіативність, а в динаміці свідчить про послідовну стратегію компанії з наближення продукту до споживача. Так відповідниками *Report toolbar* ‘the toolbar at the top of the Report section, used to create and edit reports’ є *панель "Звіт"* і *панель інструментів для звітів*; відповідниками до *Business Contact Manager toolbar* ‘the toolbar at the top of an item where you can view existing links or create new links to Account, Business Contact, Opportunity, or Business Project records)’ є *панель Диспетчера контактів* і *панель інструментів Диспетчера бізнес-контактів*; *Shared database* ‘a database that is shared out to other users)’ відповідний *спільні бази даних* та *бази даних зі спільним доступом*.

Обидві компанії провадять інклюзивну та недискримінаційну політику, тому, наприклад, в Настановах зі стилю наголошується на забороні використовувати “terms that may carry unconscious racial bias or terms associated with **military actions**, politics, or controversial historical events and eras” [9 с. 20], до яких можуть відноситися терміносполуки типу *URL detonation* ‘the Office 365 Advanced Threat Protection feature that uses Safe links to disable malicious links in user emails and Safe attachment to disable malicious attached files in user emails’, відтворені українською як *ліквідація URL-адрес* та *знешкодження URL-адрес*, з яких другий (принаймні до початку повномасштабної російсько-української війни) міг уважатися таким, що менше асоціюється з військовими діями.

У деяких випадках термінологічна варіативність зумовлена диференціацією віддієслівних іменників, які позначають процес та результат чи інструмент дії. За Настановами зі стилю “The

rules provided here are for the verbal nouns denoting the processes. Such verbal nouns are created using the stem and the “-ння” ending. Verbal nouns should be used to denote the process not the result of the action” [9, с. 42]. Йдеться не про ваду термінології, оскільки українські відповідники, на відміну від англійського, точніше називають відмінні поняття: англійська термінополука *Character formatting* ‘a format that can be applied to selected text characters’ відповідна *форматуванню символів* (йдеться про процес) і *формату символів* (йдеться про результат); *accounting application* ‘a program that helps a user perform tasks related to accounting’ відповідає *бухгалтерському застосуванню* (йдеться про процес) та *бухгалтерському застосуванню/ бухгалтерській програмі* (йдеться про інструмент).

У деяких випадках термінологічна варіативність спричинена людським фактором, як-от *Internet directory* ‘an online directory that contains information such as websites and email addresses’ відповідний *Каталогу Інтернету/ вебкаталогу*; *Business tool* ‘an item that is frequently accessed when using Business Contact Manager for Outlook and that is often listed on the Business Tools menu’ відповідний *бізнес-засобу/ бізнес-інструменту*; *Application note* ‘a technical article, written and distributed by Microsoft, that provides additional information about a Microsoft product or a fix for a known issue’ відповідний *вказівкам із застосування/ технічній інформації*; *Note* ‘an Outlook item that can be attached to a record's history log, and typically a note contains information regarding a conversation with a customer or other people in the company they work for’ відповідний примітці й нотатці, однак кількість таких випадків є незначною (1/6 від загального обсягу варіативних термінів обох глосаріїв).

Відповідність лексичного значення терміна позначеному ним поняттю через “прозорість” (transparency) форми набуває особливої ваги у випадку з пошуком відповідників англійським термінам, що виникли внаслідок метафоризації [4]. Припускаємо, що у випадку, якщо англійські терміни є наслідком вторинної номінації, їх дослівне відтворення українською може знижувати ефективність і безпомилковість їх декодування користувачами. Так, наприклад, відповідником до *flaky connection* ‘an intermittent or unreliable connection to the internet, used in connection with offline features’ (від *flaky* ‘coming off easily in small, flat, thin pieces’) є **нестабільне з'єднання**; *vacation responder* ‘a feature that sends automated replies to inform people who send you messages that you are not available’ відповідне українському **автоматична відповідь**; відповідником *notification bubble* ‘element that lets you view and reply to incoming Chat or Spaces messages without leaving the main page’ є **спливаюче сповіщення**; відповідником до *rich preview* ‘an image carousel with high-value content (deal badges, images, prices, etc.) shown alongside commercial emails’ є **розширений попередній перегляд**; відповідником до *bounce message* ‘an automated message from your mail server that informs you that one of your previous e-mails has not been delivered (or encountered some other delivery problem)’ є абсолютно нейтральне повідомлення про **помилку доставки**.

Навіть на прикладі невеликого глосарія очевидно, що процес досягнення однозначної відповідності українських термінів поняттям та “прозорість” обраного відповідника досягається використанням лексичних одиниць з вужчим і конкретнішим у порівнянні з англійськими відповідниками лексичних одиниць, однак ця проблема потребує окремих розвідок.

Системність (consistency) термінології забезпечується насамперед за допомогою високопродуктивних кінцевих терміноелементів [16]. У випадку, коли йдеться про програмне забезпечення, що має бути максимально зручним для користувача, для безпомилкового обрання опції, назва якої має бути гранично зрозумілою, повторюваність основ термінів дозволяє встановлювати зв'язки між дотичними поняттями, діями чи функціями відповідних застосунків.

Виявленими відповідниками терміну *Automatic configuration* ‘an option in the Options dialog box, on the Accounts tab. When the phone is integrated with Communicator, this option uses the automatic configuration settings for the phone’, є **автоналаштування** та **автонастроювання**. Очевидно, що перший з українських варіантів скальковано з російської, що суперечить вимо-

гам до утворення термінів, але проблема не лише в цьому: користувач, у випадку, якщо попередньо зіткнувся з функцією, названою *налаштування*, може не ототожнити його з функцією та процесом, вираженим терміном *настроювання*. Ситуація ускладнюється ще й тим, що опція, виражена терміном *Automatic configuration* онтологічно протиставлена опції, вираженій терміном *Manual configuration* ‘an option in the Advanced Phone Integration Configuration dialog box that enables the user-entered settings for phone integration instead of the automatic configuration settings’, що призводить до ще більшої плутанини. Користувач, маючи справу з різнокореновими (асистемними) термінами, може: 1) не ототожнити процес *настроювання* та *налаштування*; 2) не усвідомити, що опції “*Автоналаштування*” та “*Налаштування вручну*” чи “*Автоналаштування*” Vs “*Настроювання вручну*” є протилежними. Варіативність термінології у межах однієї галузі (ІТ), як-от, у випадку з англійським терміном *gallery* ‘a container that presents an array or grid of visual choices to a user for selection’ і двома відповідниками *галерея* та *колекція* в українській версії *Microsoft Office Outlook*, так само містить ризики нерозуміння користувачем. Припустимо, що одночасний користувач продуктів *Microsoft* та *Apple* (в якому поняття, названі термінами *галерея* та *колекція*, перебувають у родо-видових відносинах, (*галерея* (фото) включає в себе *колекції*)), може бути легко введений в оману через аналогію з іншим програмним забезпеченням, яким він користується.

Говорячи про системність термінології локалізованих продуктів варто звернути увагу на те, що згармонізованість термінів має реалізовуватись у тому числі й на міжмовному рівні, коли йдеться про узгодженість назв одного або близьких понять. У глосарії “Google Gmail” відзначаємо системність англійських термінів: *send*, *multi-send mode*, *sending limit*, *multi-send*, *sending rate*, *bulk sender* та їх українських відповідників: *надіслати*, *режим розсилки*, *ліміт для надсилення*, *розсилка*, *частота надсилення*, *відправник масових розсилок*; системними українськими відповідниками частині терміносполуки *mode*: *confidential mode*, *multi-send mode*, *Gmail confidential mode* є *конфіденційний режим*, *режим розсилки*, *конфіденційний режим Gmail*; системними українськими відповідниками частині терміносполуки *bar*: *link bar*, *info-bar*, *command bar*, *Navigation Bar* є *панель посилань*, *інфопанель*, *панель команд*, *панель переходів*. Однак така системність фіксується не завжди: відповідниками елементу терміносполуки *view* в *standard view*, *basic HTML view*, *conversation view*, *new view* є *оригінальний інтерфейс*, *стандартна версія*, *базова HTML-версія*, *перегляд повідомлень у вигляді ланцюжків*, *новий інтерфейс*.

У глосарії “Microsoft” так само наявні ознаки відсутності системності: *Link bar* відповідне *набору* кнопок, *infobar* – *банеру* у верхній частині відкритого повідомлення, *command bar* – *ресурсу*, *Navigation Bar* – *панелі* керування.

Проблема раціональної стислості (linguistic economy) для термінології програмного забезпечення – це, в тому числі, питання зручності користувача, взаємодія якого з ПЗ обмежена екраном комп’ютера або мобільного телефона. В деяких випадках ми фіксуємо більший у порівнянні з англійськими відповідниками обсяг терміну, який, однак, переважно виправданий, оскільки зумовлений прагненням однозначної відповідності терміна поняттю.

Так відповідником англійському *quiet mode* ‘the mode of a command-line application where it does not display confirmation messages or any other user interface items that normally appear on screen’, метафоричному за своїм походженням термінологічному словосполученню, є *видалення файлів без повідомлення*; відповідником для метафоричного *slug* ‘a field that can be used in a workflow rule or template as a placeholder for specific values or text in an email. When you send an email, these placeholders are replaced with the data that meet the conditions that have been set in the workflow rule’ є *динамічно оновлюване поле*.

В непоодиноких випадках українські терміни містять дескриптори, які, як правило, містяться у визначеннях англійських термінів і використання яких не може вважатися надлишковим (помилковим), адже рекомендовано замовником. Так, відповідником до англійського *broadband*

'a transmission medium designed for high-speed data transfers over long distances. Cable modem services and Digital Subscriber Line (DSL) are examples of broadband networks' є широкосмугова **мережа**, де мережа – відповідник до *medium*, наявного в визначенні поняття. Відповідником до *Site Collection Images* 'a system library used to store images that are used throughout the site collection. Provides versioning, check-in/check-out, search and visual browse capabilities' є **бібліотека** зображень для збірки сайтів, де компонент бібліотека запозичений з визначення англійського терміну. За тією ж логікою відповідниками до *conversation view* 'the view when looking at the messages within a conversation, where all the messages are stacked neatly on top of each other, like a deck of cards' є перегляд повідомлень у вигляді ланцюжків, а для *conversation page* 'A page in the Gmail interface that displays a single email thread' – **сторінка** ланцюжка повідомлень.

Зауважимо, що розглянуті вище проблеми термінології програмних продуктів мають досліджуватися на великих масивах інформації і в динаміці. Враховуючи те, що локалізаційний процес займає час, програмні продукти удосконалюються, сама локалізація може здійснюватися асинхронно, виконуватися різними командами, а в нашому випадку, і в різні історичні періоди, що можуть характеризуватися посиленням чи зменшенням уваги до мовного питання, досягнення системності термінології потребує часу та зусиль.

Висновки. Аналіз термінологічних глосаріїв продуктів *Microsoft Office Outlook* та *Google Gmail* двох компаній – лідерів на ринку локалізації доводить їхню переважну відповідність вимогам системності (consistency), раціональної стислості (linguistic economy), словотворчої (дериваційна) здатності, відповідності лексичного значення терміна позначеному ним поняттю (transparency), наявності визначення поняття. Термінологічна варіативність, яку було виявлено в результаті аналізу глосаріїв, переважно не пов'язана з проблемою відсутності однозначної відповідності терміна поняттю (appropriateness) через непрофесіоналізм лінгвістів, які працювали та працюють над локалізацію продукту. Частіше – це нелінгвістичні фактори: маркетингова стратегія (щоб зробити "голос" компанії відмінним від конкурентів; клієнтоорієнтованість (користувачі-нефахівці в сфері програмного забезпечення мають отримувати максимально зрозумілу інформацію); в непоодиноких випадках варіативність зумовлена прагненням компанії врахувати оновлення в сфері мовного регулювання і рекомендацій термінологів. Висунуті під час дослідження гіпотези щодо перспектив системності термінології програмного забезпечення; причин термінологічної варіативності та співіснування декількох варіантів тощо потребують подальшої перевірки на більших масивах даних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Рицар Б. (гол. ред.). Англійсько-український глосарій виробів Microsoft: громадська редакція. Львів: ЕКОінформ, 2006. 208 с.
2. Чрділелі Т. В., Кожемяченко Н. В. Лінгвістичні особливості локалізації програмного забезпечення. *Наукові записки Національного університету Острозька академія. Серія: Філологічна*, 2016, (62), 345–348.
3. Бондаренко К. Л., Бондаренко О. С. Професійний профіль перекладача-локалізатора в українських програмах підготовки перекладачів. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*, 2023, (204), 13–22.
4. Бондаренко О. Метафоричні терміни сфери інформаційних технологій: до питання перекладу українською мовою. *Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: Філологічні науки*, 2019, (175), 694–698.
5. Голубовська І. О., Жалай В. Я., Биховець Н. М., Кругликова О. В., Линник Т. Г., Пархоменко А. Ф., Бобошко Т. М. Термінографія, мультилінгвізм, мультидисциплінарність: напрямки майбутніх досліджень. *Лінгвістика XXI століття*, 2015, 3–23.
6. Seewald-Heeg, U. Terminology exchange without loss? Feasibilities and Limitations of Terminology Management Systems (TMS). *Journal for Language Technology and Computational Linguistics*, 2006, 21(1), 5–18.
7. Gonçalves, V., & Gonçalves, B. F. Software localisation to help terminological accuracy. In 2023 18th Iberian Conference on Information Systems and Technologies (CISTI) (pp. 1–4). IEEE, June 2023.

8. Schmitz, K. D. Terminology and localization. In *Handbook of terminology* (Vol. 1, pp. 452–464), 2015.
9. Microsoft language guides. Веб-сайт. URL: <http://www.microsoft.com/language/en/us/download.msp> (дата звернення: 20.07.2024).
10. Google Translation style guide. Веб-сайт. URL: <http://www.google.com/transconsole/giyl/check/statifile?staticfilekey=styleguide> (дата звернення: 20.07.2024).
11. Петрина О. Методологічні засади дослідження англомовних та українських терміносистем банківської сфери. *Закарпатські філологічні студії*, 2018, 3(1), 174–179.
12. Гінзбург М. Д. Термінологічне забезпечення науково-наукової та виробничої діяльності і світлотехніки. *Світлотехніка та Електроенергетика*, 2013, вип. 4 (Листопад), 14–29.
13. Термінологічна робота. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять: ДСТУ 3966:2009. Київ: Держспоживстандарт України, 2009. 37 с.
14. ISO 704:2009 Terminology work – Principles and methods. Geneva: ISO, 2009.
15. Isohella, S., & Nissilä, N. Connecting usability with terminology: Achieving usability by using appropriate terms. In *2015 IEEE International Professional Communication Conference (IPCC)* (pp. 1-5).
16. Гінзбург М. Система правил українського ділового та наукового стилю. *Українська мова*, 2006, 2, 30–43.